

Základní škola Holice, Holubova 47, okres Pardubice

Holubova 47, 534 01 Holice

e-mail: zshol@holice-net.cz, tel.: 466 682 133, 466 687 176

www.zsholubova.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY

Vypracováno : 3.12.2018
Vstoupí v platnost : 2.9.2019

Jana Slováková
vedoucí vychovatelka
Marcela Zindulková
vychovatelka

**„Jaro, léto, podzim zima,
ve družině je vždy prima.
Jsme tu všichni kamarádi,
Co se mají spolu rádi.“**

Programové krédo :

- ◆ JEDNEJ, CHOVEJ SE, KOMUNIKUJ, BUĎ KAMARÁD**
- ◆ DÍVEJ SE, NASLOUCHEJ, RADUJ SE, HRAJ SI**
- ◆ ZPÍVEJ, CVIČ, MALUJ**
- ◆ OBJEVUJ SVĚT, ZÍSKÁVEJ DOVEDNOSTI, POZNEJ SÁM SEBE**

Obsah:

Přílohy:

Vnitřní řád školní družiny

Kritéria pro přijímání žáků do ŠD

1. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

- Prostřednictvím ŠD nabízet smysluplné využití volného času.
- Posilování komunikačních dovedností - samostatně vyjadřovat vlastní potřeby, přání a požadavky.
- Vychovávat ke zdravému životnímu stylu, bezpečnosti a ochraně zdraví.
- Zvyšovat sociální kompetence.
- Vychovávat z žáků svobodné osobnosti, které budou umět vhodně obhájit svá práva a vyjádřit svůj názor.
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k životu bez užívání drog a jiných návykových látek.
- Respektovat individualitu žáků
- Rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky.
- Rozvíjet kulturně estetické dovednosti.
- Vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém žijeme.
- Zajistit pravidlo: spokojený žák = spokojený zákonný zástupce žáka.
- Zajistit širší návaznost na školní výuku.
- Umět přiměřeně svému věku ovládat své chování ,učit se sebekontrola a sebeovládání, neubližovat si navzájem.
- Projevovat kladné citové vztahy k rodičům, sourozencům a blízkým lidem v okolí žáka.
- Umět se pozorně soustředit při činnosti.
- Učit žáky předcházet konfliktním situacím domluvou a dorozuměním.
- Šetrně a ohleduplně zacházet s hračkami a předměty.
- Učit žáky správně hodnotit chování vlastní i ostatních žáků. Hodnotit výsledky vlastní práce a vážit si práce druhých.
- Aktivně se zapojovat do činností.
- Umět samostatně dodržovat kulturní návyky (pozdravit, požádat, poděkovat).
- Prohlubovat žádoucí citové vztahy (radost, důvěra, optimismus).
- Podporovat iniciativu žáků při různých činnostech, vytvářet podmínky k jejich uplatnění.
- Posilovat kladným hodnocením sebevědomí a jistotu žáka v jednání a chování, rozvíjet dovednost sebehodnocení.
- Podporovat tvořivou aktivitu při hrách, motivovat skupinovou i individuální hružáků.
- Posilovat samostatnost žáků a odpovědnost při plnění úkolů a povinností.
- Projevovat kladné postoje v péči o přírodu.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení :

- Žák si vytváří kladný vztah k učení a posuzuje vlastní pokrok.
- Používá termíny.
- Klade si otázky a hledá na ně odpovědi.

Kompetence k řešení problémů :

- Žák vnímá problémové situace, přemýšlí o jejich příčinách, hledá způsob k řešení problémů.
- Nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení.
- Řeší problémy a obhájí je.
- Účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.

Kompetence komunikativní :

- Žák formuluje své myšlenky, komunikuje s vrstevníky i dospělými.
- Rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy.
- Využívá ke komunikaci telefon.
- Umí naslouchat, zapojuje se do diskuse a obhájí své názory.

Kompetence sociální a personální :

- Žák rozpozná vhodné a nevhodné chování.
- Pracuje ve skupině, vytváří pravidla pro práci ve skupině.
- Umí se ve skupině podělit o pomůcky a materiál.
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry a upevňuje mezilidské vztahy, umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat.
- Ovládá základy společného stolování.

Kompetence občanské :

- Žák v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život postupuje podle pokynů kompetentních osob.
- Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Aktivně se zapojuje do kulturního dění, soutěží a sportovních aktivit.
- Vnímá krásy přírody a cíleně o ně pečuje, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální tematiku, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní a k trávení volného času :

- Žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času.
- Vybírá si zájmové činnosti rozvíjející své zájmy.
- Umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.
- Přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých.

- Po celou dobu udržuje své pracovní místo v pořádku a dodržuje obecná pravidla bezpečnosti.

2. Délka, průběh a ukončení vzdělávání

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je vytvořen pro jeden vzdělávací cyklus, tj. po dobu pěti let. Délka a průběh vzdělávání probíhá ve školním roce v rámci provozní doby ŠD nebo dle charakteru akce. Vzdělávání začíná prvním školním dnem na základě vyplněné přihlášky a podle Kritérií přijímání žáků do ŠD (viz. Příloha Vnitřního řádu). Končí posledním dnem školního roku nebo na základě písemného odhlášení během školního roku, za hrubé porušení Vnitřního řádu nebo za dlouhodobé nezaplacení úplaty za ŠD.

3. Metody a formy práce

Základem je HRA. Budeme se snažit navodit zvědavost, radost ze zážitků, z vlastní činnosti a řešení problémů při mimoškolním vzdělávání.

Vychovatelka bude žáky především motivovat a ovlivňovat při činnostech na základě jejich zájmu.

Pro žáky budeme připravovat činnosti pestré a atraktivní.

Budeme dbát na úspěšnost všech žáků. Žáci se budou podílet na tvorbě plánů, na přípravě činnosti, realizaci i hodnocení.

Žák bude nacházet samo sebe, budeme se snažit, aby při činnostech prožívali kladné emoce.

Pravidelná činnost	výtvarná, sportovní, rukodělná, literárně dramatická, dopravní, hudební.
Příležitostné akce	karneval, diskotéky, čarodějnice, výlety.
Spontánní aktivity	činnost žáků, kdy vychovatelka žáky k činnosti motivuje, podněcuje a zajišťuje bezpečnost.
Odpočinkové činnosti	klidový i aktivní odpočinek jako kompenzace jednostranné zátěže během školního vyučování.
Příprava na vyučování	didaktické hry, tematické vycházky, besedy, případně vypracování DÚ.

- Skupinová práce – ve dvojicích, ve větších skupinách
- Týmová práce
- Komunikativní kruh
- Vyprávění
- Komunikace slovní i mimoslovní
- Dramatizace
- Výklad
- Beseda, dialog, diskuse, rozhovor
- Doplnění textů, zápisů
- Kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy

- Testy
- Soutěže – sportovní, přírodovědné, zábavné, vědomostní
- Hry – pohybové, konstruktivní, stolní, společenské, tvořivé, námětové, didaktické
- Pohybové aktivity
- Centra aktivit
- Exkurze, výlety
- Návštěva divadla, muzea, městské knihovny
- Práce s mapou, globusem, atlasem
- Práce s knihou – encyklopedií
- Multimediální výchova
- Práce s informacemi
- Spolupráce s rodiči, s veřejností
- Praktické dovednosti
- Poznávání rostlin, přírodnin a živočichů
- Pozorování, pokusy
- Environmentální výchova
- Vycházky
- Plnění projektů
- Ankety, dotazníky
- Evaluační metody
- Výtvarné techniky
- Výroba dáreků
- Osobní příklad

4. Vzdělávací obsah a časový plán

Je rozdělen do čtyř ročních období – podzim, zima, jaro a léto. Vychází z těchto okruhů:

Člověk a jeho svět

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Člověk, umění a kultura

- Zpěv
- Instrumentální činnosti
- Hudebně pohybové činnosti
- Poslechové činnosti
- Rozvíjení výtvarné smyslové citlivosti

Člověk a zdraví

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení

Člověk a svět práce

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce

PODZIM – září, říjen, listopad

• VŠICHNI JSME KAMARÁDI

Cíl: Organizace života ve škole, v rodině, ve společnosti.
Osvojování si zásad vhodného chování.
Jednání mezi lidmi.
Význam a podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty.
Seznámení se základními právy a povinnostmi.
Budování správného režimu dne.

K. K.: Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence občanská
Kompetence pracovní a k trávení volného času

Seznamovací hry (Já jsem, Pavučina, Provlékni klubko, Tleskaná, Kdo chybí)
To je naše škola, družina – kreslení budovy.
Anketa - Co se mi líbí – nelíbí, návrhy na zlepšení.
Škola snů - výtvarné i literární ztvárnění.
Osvojování a dodržování základů společenského chování, stolování.
Dramatizace - setkání s dospělými, kamarády, umět o něco požádat, vyřídit vzkaz, zdravení, podání ruky.
Schopnost naslouchat, tolerance ve skupině.
Setkání s neznámými lidmi. Žák odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe nebo jiné dítě.
Adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných situacích.

• NAŠE MĚSTO

Cíl: Poznávání nejbližšího okolí.
Úcta k času druhých.

K. K.: Kompetence k učení
Kompetence k řešení problémů
Kompetence komunikativní
Kompetence občanská
Kompetence sociální a personální

Vycházky, návštěva MÚ, KD sportovišť, parků, orientace ve městě.
Práce s plánem města.
Prostorová stavba náměstí, kreslení důležitých budov.
Návštěva výstav výtvarného oboru ZUŠ.

Pověsti Holic.

Významní holičtí rodáci:

- E. Holub - cestovatel, návštěva muzea, kreslení zážitků, modelování zvířat, prostorová práce africké vesničky.
- J. Balík - spisovatel, návštěva městské knihovny, výstavka knih, ilustrace knih, společná četba, literární pásmo pro rodiče.
- L. Lohnický - herec, filmová pohádka Dařbuján a Pandrhola.
- J. Welsch - basketbal, míčové hry, výstavka novinových výstřižků a informací z internetu.

• PAN PODZIM

Cíl: Seznámení s rozmanitostí přírody.

K. K.: Kompetence k trávení volného času

Kompetence občanská

Kompetence sociální a personální

- Drakiáda - kreslení a zhotovení draků.
soutěž v pouštění draků.
- Sběr plodů - vycházky, poznávání, sušení, soutěž ve sběru plodů ke krmení zvířete v zimě, podzimní aranžmá ze sušených plodů.
- Barevný podzim - vycházky do okolí, změny v přírodě, sběr listů (poznávání, lisování, lepení, navlékání), otisky listů, zapouštění teplých barev.
- Jablíčkový týden - Měla babka – zpěv, taneční provedení.
Jablko na mnoho výtvarných způsobů, sušení (příprava materiálu na vánoční dekorace).
Výstava jablíček. Jablko ve čtyřech ročních obdobích.
Návštěva výstavy ovoce.
- Bramborový týden - výstava a soutěž o nejpodivnější tvary brambor.
Zhotovení bramborových tiskátek.
Příprava jednoduchého pokrmu z brambor.
Bramborové korále.

ZIMA – prosinec, leden, únor

Cíl: Úcta k času druhých.
Poznávat lidové zvyky.

K. K.: Kompetence komunikativní

Kompetence sociální a personální

Kompetence občanská

Kompetence pracovní a k trávení volného času

Zpěv vánočních koled, vánoční zvyky a pranostiky.
Mikulášská besídka. Čertovská diskotéka s plněním čertovských úkolů.
Rukodělné činnosti s vánoční tematikou.
Exkurze do vánočně vyzdobeného skanzenu nebo zámku.

- **PANÍ ZIMA JEDE**

Cíl: Zdraví životní styl.
Poznávat lidové tradice.
Smysluplné trávení volného času.

K. K.: Kompetence k řešení problémů
Kompetence k učení
Kompetence sociální a personální
Kompetence občanská a činnostní
Kompetence pracovní a k trávení volného času

Hry na sněhu.
Stavby ze sněhu.
Zimní sporty – bruslení, sáňkování. Závod „psích“ spřežení.
Výtvarná ztvárnění zimní tematiky – studené barvy.
Masopustní tradice.
Výroba masek. Karneval plný tance i soutěží.
Saunování v MŠ Holice, Pardubická ul.

- **POZNÁVÁME SVĚT**

Cíl: Poznávání života ve společnosti.
Jednání mezi lidmi.
Význam a podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty.

K. K.: Kompetence k řešení problémů
Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální

Kde pracují rodiče.
Z čeho se co vyrábí – práce s různými druhy materiálů, ekologické třídění materiálů.
Pozitivní vztah k práci.
Vzájemná pomoc.
Struktura rodiny, rodinné vztahy.

JARO – březen, duben, květen

- **PŘÍRODA SE PROBOUZÍ**

Cíl: Seznámení s rozmanitostí přírody.

K. K.: Kompetence k učení
Kompetence občanská
Kompetence komunikativní
Kompetence pracovní a k trávení volného času

Pozorování přírody, vycházky, poznávání rostlin (práce s atlasy), soutěž v určování.
Stavby z přírodnin.
Výtvarné zpracování.
Péče o pokojové rostliny.
Jednoduché pokusy (např. růst fazole za různých podmínek).
Velikonoční tradice – výroba zvykoslovných předmětů, uspořádání výstavy.
Zpěv písní s jarní tematikou.
Dárky ke Dni matek.

- **CO MI ŘEKL SEMAFOR**

Cíl: Bezpečnost při účasti v silničním provozu.

K. K.: Kompetence k učení
Kompetence k řešení problémů
Komunikace komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence občanská
Kompetence pracovní a k trávení volného času

Didaktické hry s dopravní tematikou.
Malování a modelování dopravních značek, dopravních prostředků – závěrečné vytvoření společné práce.
Návštěva dopravního hřiště.
Vycházky.
Papírové modely dopravních prostředků.

- **NAŠE MODRÁ PLANETA**

Cíl: Seznámení s rozmanitostí přírody živé i neživé.
Budování správného režimu dne a jeho dodržování.

K. K.: Kompetence k učení
Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence občanská
Kompetence pracovní a k trávení volného času

Pozorování letní přírody, objevování krásy přírodních materiálů, ekologie, ochrana přírody, třídění odpadů, využití odpadových materiálů.
Výlety do okolí.
Ochrana přírody a životního prostředí.
Země, glóbus, moře. Všude jsou děti.

LÉTO – červen

- **JSME OBRATNÍ, MRŠTNÍ A ŠIKOVNÍ ŠKOLÁCI**

Cíl: Poznat sami sebe, získat ponaučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví.

K. K.: Kompetence k učení
Kompetence k řešení problémů
Kompetence komunikativní
Kompetence občanská
Kompetence pracovní a k trávení volného času

Osobní hygiena. Zodpovědnost za své zdraví. Návčik ošetření lehčích poranění.

Hry s návčikem telefonického volání na tísňové linky.

Exkurze u hasičského sboru – následné výtvarné ztvárnění zážitků, stavba hasičských aut z různých stavebnic.

Pravidelný pobyt na hřišti a v tělocvičně.

Soutěže : Sportovec ŠD, Přeskok přes švihadlo, Orientační poznávací závod, ,
Perníkový slavík

5. Podmínky přijímání uchazečů

Žáci jsou přijímáni na základě Kritérií pro přijímání žáků do školní družiny.

O přijímání žáků rozhoduje ředitelka školy, a to na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a splněných kritérií pro přijetí a s ohledem na kapacitu školní družiny.

Zájmové vzdělávání končí posledním dnem školního roku. Dále může být ukončeno na základě písemné odhlášky ze ŠD nebo v případě závažného porušení řádu ŠD, o čemž rozhoduje ředitelka školy.

6. Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory.

S žáky s PLPP nebo IVP pracuje asistent.

Respektování odlišných stylů učení, metody a formy práce, umožňující zpětnou vazbu, respektování pracovního tempa žáka a poskytnutí dostatečného času k zvládnutí úkolů, střídání a činností.

Spolupráce s týmem pověřených pracovníků.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Spolupráce s třídním učitelem, výchovným poradcem a s pověřeným týmem pracovníků na škole. Zadávání specifických úkolů.

7. Prostorové a materiální podmínky

Jednotlivá oddělení se nachází v prostorách školy. Jsou prostorná, světlá, dávají žákům široké možnosti k všestranným hrám, činnostem žáků a rozvoji jejich osobností a získávání kompetencí. Vybavená pracovním a odpočinkovým nábytkem.

Prostorové uspořádání třídy, pracovního místa a potřebné pomůcky respektují nároky na žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vybavení pomůckami, hračkami, materiály a doplňky je průběžně doplňováno a obměňováno.

Družina využívá školní kuchyňku, tělocvičnu a knihovnu.

K pobytu venku využíváme školní dvůr s pískovištěm, herními prvky, altánem a sportovní zařízení města.

8. Personální podmínky

Vychovatelky splňují odborné pedagogické vzdělání a mají zájem o svůj odborný růst, soustavně se dále vzdělávají samostudiem o vedlejších prázdninách, navštěvují akreditované kurzy. Jsou si vědomy toho, že vzdělávání ve školní družině vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně odpovědný pedagogický přístup.

9. Ekonomické podmínky

Výše úplaty zákonných zástupců žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině je stanovena na 150 Kč měsíčně za jednoho žáka. Úplata je využívána k materiálnímu vybavení a provozu ŠD.

Dále je provoz školní družiny hrazen zřizovatelem, MŠMT a příspěvků od SPŠ.

10. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- Vést žáky k vytváření správného vztahu k péči o zdraví své i ostatních.
- Vést žáky k tomu, aby nesahali na odhozené injekční stříkačky a jehly.
- Vést žáky k tomu, aby nejedli nic, co neznají.
- Vést žáky k tomu, aby nechodili nikam s cizími osobami.
- Zdůrazňovat žákům základní pravidla bezpečnosti při pohybu na vozovce, vést žáky k péči o své zdraví a ochraně před úrazem.
- Zdůvodňovat význam osobní hygieny a dodržování hygienických zásad v kontaktu se společenským i přírodním prostředím.
- Rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví.
- Samostatně udržovat pořádek v nejbližším okolí, podílet se na přípravě a úklidu hraček, pomůcek, náčiní a materiálu pro hru i činnost.
- Vést žáky ke správným návykům při stolování.
- Dodržovat pitný režim.
- Umět ukládat oděv, obuv a ostatní předměty osobní potřeby na místo.
- Vést žáky k tomu, aby nesahali na odhozené injekční stříkačky a jehly.

Režim si jednotlivá oddělení přizpůsobují příchodu žáků do družiny s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání pružně reaguje na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků.

Poměr spontánních a řízených aktivit je v denním programu vyvážený. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby žáci byli podněcováni k vlastní aktivitě a experimentování, jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí žáků, na jejich stravovací a pitný režim. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů.

Při pěkném počasí žáci pobývají venku, organizujeme delší vycházky do okolí.

Vychovatelky respektují potřeby žáků, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování. Jednají nenásilně, přirozeně, navozují situace pohody a klidu, relaxace. Chrání žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Včasné informují žáky a zákonné zástupce o dění ve škole i mimo ni.

11. Hodnocení výsledků vzdělávání

Vnitřní hodnocení probíhá na úrovni jednotlivých oddělení i celé ZŠ. Provádí je vychovatelka i celý pedagogický sbor.

Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky.

Hodnocení: - slovní, obrázkové, sebehodnocení,
- Rozhovory s rodiči, žáky
- SWOT analýza

Hodnocení většího, či menšího tematického celku provádíme po skončení, nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat další tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy i nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro počáteční sebehodnocení žáků. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje vhodným způsobem, hovoříme.

Z pohledu celého oddělení hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi žáky, své pedagogické působení, důvody nezdaru a jiné zkušenosti.